

Таблиця 1.

Видова структура досліджуваних угруповань

Вибірка *	Всього молюскі в	Кількість виявлених видів	Домінуючий вид	Субдомінант
1	96	5	<i>P.purpura</i>	<i>P.corneus</i>
2	142	5	<i>P.purpura</i>	<i>P.grandis</i>
3	137	5	<i>P.purpura</i>	<i>P.corneus</i>
4	132	6	<i>P.corneus</i>	<i>P.purpura</i>
5	110	6	<i>P.corneus</i>	<i>P.purpura</i>
6	117	5	<i>P.purpura</i>	<i>P.corneus</i>
7	87	5	<i>P.purpura</i>	<i>P.corneus</i>
8	54	5	<i>P.corneus</i>	<i>L.stagnalis</i>

* 1 - р. Тетерів, м. Житомир (р-н Корбутівка); 2 - р. Тетерів, м. Житомир (поблизу Бердичівського мосту); 3 - р. Тетерів, м. Житомир (поблизу парку ім. Ю.Гагаріна); 4 - р. Кам'янка, м. Житомир (р-н Короленко); 5 - р. Кам'янка, м. Житомир (Богунський р-н); 6 - р. Гуйва, смт. Новогуївинськ; 7 - р. Лісова, с. Барашівка; 8 - р. Крошенка, м. Житомир (р-н Крошня).

**ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА ПОРІВНЯЛЬНА
ХАРАКТЕРИСТИКА ПТАХІВ ПАРКІВ ЖИТОМИРА**

Буднік О.В., Власенко Р.П.

*Житомирський державний університет імені Івана Франка,
кафедра зоології*

Вивчення птахів є актуальним для урбанізованих територій, адже серед міських ландшафтів, які створює для себе людина, птахи стають невід'ємним компонентом її існування. Метою роботи було виявити регіональні особливості орнітофауни парку ім. Ю.О. Гагаріна та гідропарку м. Житомира, специфіку сучасного її розвитку, запропонувати можливі заходи для збереження її біорізноманіття та порівняти отримані результати з даними досліджень попередніх років.

Для досягнення мети були поставлені такі завдання:

1. Встановити та порівняти видовий склад, чисельність птахів на території парку ім. Ю.О. Гагаріна та гідропарку в м. Житомирі з результатами досліджень попередніх років;

2. Виявити й проаналізувати зміни орнітофауни, зумовлені антропогенним впливом.

3. Здійснити класифікацію птахів за характером живлення;
4. Розробити матеріали для використання даної роботи в шкільному курсі біології при вивченні класу Птахи Aves.

Вивчення орнітофауни в районі Житомира та його околиць було проведено в зимовий період. В основу досліджень було покладено метод візуальних обліків птахів на маршруті за допомогою оптичних приладів. Регулярність досліджень давала змогу визначити видовий та кількісний склад орнітофауни м. Житомира і околиць. Птахи обліковувалися в період найбільшої добової активності по кілька разів на одному і тому ж маршруті. Обрахунки проводилися на повну дальність візуального або акустичного виявлення.

За результатами проведених обліків у зимовий період у парках м. Житомира спостерігається 34 види птахів, які належать до 6 різних рядів (Рис.1):

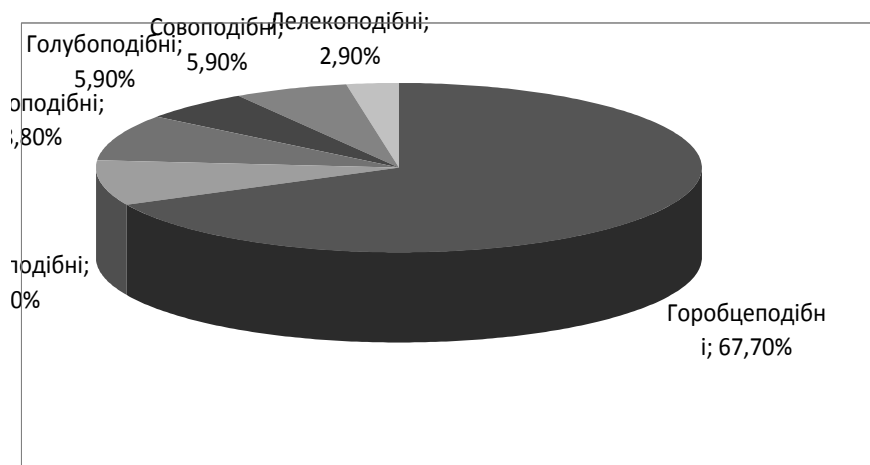

Рис. 1. Розподіл птахів парків м. Житомира в зимовий період за рядами

Отже, найбільш багаточисельним є ряд Горобцеподібні *Passeriformes* – 67,7%; найменшчисельнішим – ряд Лелекоподібні *Ciconiiformes* 2,9%.

Що стосується розподілу видів по парках, то спостерігається така тенденція: в гідропарку м. Житомир налічується 34 види птахів, які належать до 6 рядів: чапля сіра *Ardea cinerea*, яструб тетерев'ятник *Accipiter gentilis*, яструб перепелятник *Accipiter nisus*, канюк звичайний *Buteo buteo*, голуб сизий *Columba livia*, горлиця кільчаста *Streptopelia decaocto*, сова вухата *Asio otus*, сич хатній *Athene noctua*, дятел великий строкатий *Dendrocopos major*, дятел малий строкатий *Dendrocopos minor*, дятел середній *Dendrocopos medium*, жайворонок чубатий *Galerida*

cristata, шпак звичайний *Sturus vulgaris*, сойка *Garrulus glandarius*, сорока *Pica pica*.

В парку ім. Ю.О. Гагаріна зустрічаються ті самі види птахів, лише не спостерігаються такі птахи, як чапля сіра *Ardea cinerea* та сова вухата *Asio otus*.

Птахи парків м. Житомир за характером живлення поділяються так (Рис. 2):

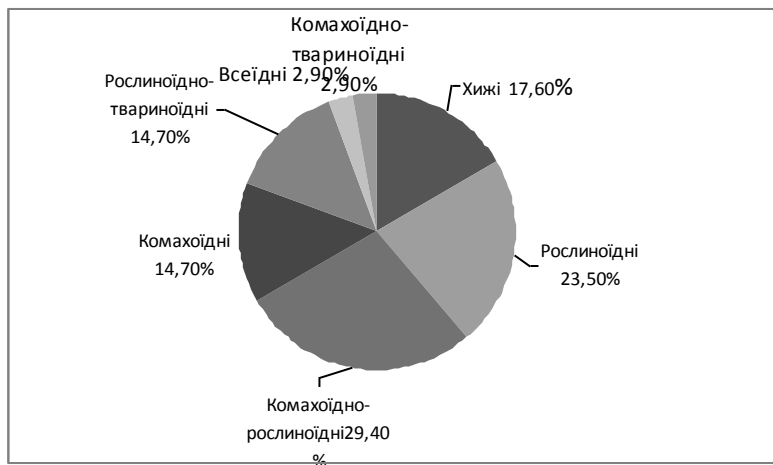

Рис. 2. Розподіл птахів парків м. Житомира за характером живлення

Найбільшу кількість становлять комахоїдно-рослиноїдні птахи – 29,4%, найменшу становлять всеїдні – 2,9% та комахоїдно-твариноїдні – 2,9%.

Отже, за результатами дослідження можна сформулювати такі висновки:

1. У зимовий період у парках м. Житомира спостерігається 34 види птахів які належать до 6 різних рядів.

2. Найбільш багаточисельний ряд це – Горобцеподібні *Passeriformes* 67,7%; самий малочисельний ряд це – Лелекоподібні *Ciconiiformes* 2,9%.

3. Найбільшу кількість становлять комахоїдно-рослиноїдні птахи – 29,4%, найменшу кількість становлять всеїдні – 2,9% та комахоїдно-твариноїдні – 2,9%.